

ПАТИФГУЗАРНИНГ ПАТИФ ФЕЪЛИ ОДАМЛАРИ

3-бетда

МАНГУ АЗОБ ёхуд ислом таълимоти нима дейди?

4-бетда

ХАЛҚ РОЗИ БЎЛСА, ИШИМИЗДА УНУМ БЎЛАДИ

6-бетда

Ошла **ва**

Оила соғлом ва бахтли бўлса, бутун жамият барқарор ва фаровон бўлади.

Ислом КАРИМОВ

Жамият

18 (1325)-сон 3 май 2017 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

Ориф ТҲУТАШ

ТОШКЕНТ ФАВВОРАЛАРИ

Тошкент тонгларига топилмас таъриф,
Ҳар бир лаҳзасида тароват зоҳир.
Юртимнинг Юраги бу шаҳри шариф –
Кун сайин очилиб, кўркланаётир.

Серкўёш ўлкага Бош кентдир ўзи –
Меҳр нури ёғар кундузларидан.
Қадим ва навқирон, ёш кентдир ўзи,
Минори ҳол сўрар юлдузларидан.

Чироқлар чорлайди кечки сайрга,
Олисни кўзламанг овора бўлиб.
Сувнинг-да ҳаваси келиб шоирга –
Шу юртни куйлайди фаввора бўлиб!

Меҳр булоғидан отилган дурдай –
Кўзга завқ улашар, кўнгилга ҳайрат.
Ажиб жилваланар камалак нурдай,
Тегранинг шавқидан янада яйраб.

Осойиш дамларнинг ўзи бир байрам,
Тинчлик – менинг учун энг гўзал чирой.
Юлдузчалар тақмиш кўксига осмон,
Тошкентдан кетолмас жаҳонгашта ой.

Тингланг, сўзлаётир жўшқин фаввора:
“Менинг бахтим – шу эл, иқболим – шу ер!”
Бор меҳрин юртига айлаб ҳавола –
Гўёки шавқ билан шеър ўқир шоир!

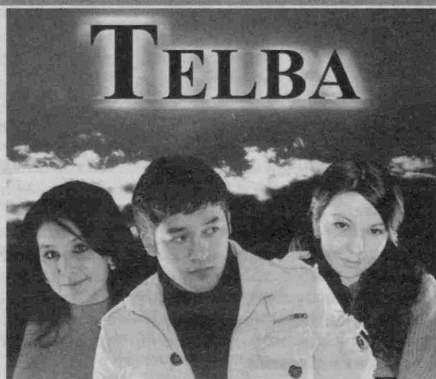

Ушбу сонда:

**ХАЛҚ САПОМАТЛИГИ
ЙЎЛИДА**

2-бетда

ТЕЛВА
**НОХУШ БАДИИЙ
ЕЧИМЛАР**

5-бетда

**БЕПИСАНДЛИК
ОҚИБАТИ**

7-бетда

Туманимиз бир пайтлар мамлакатнинг энг чекка ҳудуди ҳисобланиб, ижтимоий-тиббий муаммолар кўп учрарди. Оддий қон таҳлили учун ҳам Қўқон шаҳри ёки вилоят марказига боришга тўғри келарди. Бугун эса ҳолат умуман бошқача.

Аҳоли саломатлигини муҳофаза қилиш, тиббий хизматни жаҳон андозалари даражасида ташкил этишга алоҳида эътибор қаратаётган Президентимиз Шавкат Мирзиёев 2017 йил 5 январь куни соғлиқни сақлаш соҳаси мутахассислари билан учрашиб, тизимни такомиллаштириш, ечимини қутаётган муаммо ва камчиликларни

бартараф этиш бўйича кўрсатмалар берган эди. Айни кунларда туманимизда мазкур вазифалар ижроси борасида аниқ ишлар амалга оширилмоқда.

Тиббий хизмат сифатини яхшилаш, давомийлигини таъминлаш мақсадида кўп тармоқли марказий поликлиника ва 22 қишлоқ врачлик пунктида икки сменада иш олиб борилмоқда. Уларнинг барчасида оилалар билан самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган. Туманнинг 4 ҳудудидида ташкил қилиниши режалаштирилган марказлашган стрелизациянинг иккитаси кўп тармоқли марказий поликлиника ҳамда Рапқон қишлоқ врачлик пунктида фаолият юритмоқда. Шунингдек, кардиология, неврология ва болалар хирургияси бўлимлари ҳам ўз

ХАЛҚ САЛОМАТЛИГИ ЙЎЛИДА

ишини бошлаб, малакали мутхассислар билан таъминланди.

Ҳукуматимизнинг эътибори билан қад ростлаб, ишга туширилган янги шифохона мажмуасида тиббий ёрдам, жарроҳлик, реанимация, терапия, болалар, қабулхона бўлимлари мавжуд бўлиб, уларнинг барчасида касалликни аниқлаш ва тўғри ташхис қўйиш, самарали даволаш учун барча қулайлик яратилган. Замонавий ускуна ва жиҳозлар билан таъминланган.

Шунингдек, 5 миллиард сўмдан ортиқ маблаг эвазига фойдаланишга топширилган туғруқ мажмуаси фаолиятдан туманимиз аҳолиси мамнун. Ўтган йили кўп тармоқли марказий

поликлиника қайта реконструкция қилинди. Айни кунларда эса юқумли касалликлар бўлими, ички дорихона ва лаборатория қурилиши давом этмоқда. Мазкур ишлар учун 8 миллиард сўмдан ортиқ маблаг сарф этилади.

Оилада тиббий маданият, соғлом турмуш тарзини шакллантириш мақсадида ҳар бир қишлоқда чуқурлаштирилган тиббий кўриклар ташкил этиб, турли тадбирлар олиб бормоқдамиз.

Абдуқаном ТЎХТАҚУЛОВ,
Фарғона вилояти Бешариқ туман
тиббийёт бирлашмаси бошлиғи

БАХТИЁР ОИЛА – БАХТЛИ ЖАМИЯТ АСОСИ

"Ижтимоий фикр" жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази
Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили моҳиятидан келиб чиқиб навбатдаги сўров ўтказди.

Оила ва никоҳ, фарзанд тарбияси, фуқароларнинг ижтимоий мақсад ва интилишларига бағишланган сўровда мамлакатимизнинг барча ҳудудларидан турли аҳоли қатламлари вакиллари иштирок этди.

Тадқиқот натижалари оила Ўзбекистон халқи учун муқаддас бўлиб, унинг ижтимоий ва маънавий аҳамияти юқори эканини кўрсатди. Мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ижтимоий-сиёсий ва демократик ислохотлар жараёнида оилавий қадриятлар фуқаролар учун асосий масалалардан бири бўлиб қолмоқда. Уларнинг фикрича, оила мамлакат барқарорлиги ва хавфсизлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда, фуқаролар фарзандлари ва умуман, жамият келажаги учун оиланинг жавобгарлигини теган англайди.

Сўров қатнашчиларининг фикрига кўра, турмуш қураётган йигит-қизларнинг ёши мустаҳкам оила шаклланишига таъсир кўрсатадиган муҳим омилдир. Сўров натижаларига кўра, йигитлар 24-25, қизлар 21-23 ёшда оила қуриши мақсадга мувофиқ, деган фикрдаги фуқаролар кўпайиб бормоқда. Шунингдек, ёшлар оила қуришдан аввал таълим олиши, касб эгаллаши, иқтисодий жиҳатдан мустақил бўлиши зарур.

Иштирокчиларнинг фикрича, ёшларнинг турмушга тайёрилиги уларнинг маънавий етуқлиги ва оиласи учун масъулиятни зиммасига олишга тайёр экани билан белгиланади.

Сўровни ўтказиш жараёнида фуқаролар ёшларни турмушга тайёрлаш ва бу билан ота-оналар шугулланиши лозимлигини таъкидлади. Ота-оналар мустаҳкам оила қандай бўлиши, эр-хотин бир-бирига ва фарзандларига қандай муносабатда бўлиши, никоҳ-оила масаласига тааллуқли ҳолатларда қандай йўл тутиши кераклигини ўзлари мисолида кўрсатиши керак. Шунингдек, улар мустаҳкам ва аҳил оила қуриш учун зарур фазилат ҳамда кўникмаларни фарзандларига синдириши шарт. Сўров қатнашчиларининг таъкидлашича, бугунги кунда ушбу жараёнда нафақат оила, балки ташлим муассасаси, маҳалла, ҳуқуқий ва психологик ёрдам кўрсатадиган махсус хизматлар

ҳам муҳим ўрин тутди.

Юртдошларимиз Оила кодексидида мустаҳкамланган қоидаларни қўллаб-қувватлайди. Ушбу кодексга мувофиқ турмуш қураётган ёшлар тиббий қўриқдан ўтиши ва ўз саломатлиги тўғрисида бир-бирини хабардор қилиши лозим.

Сўров давомида аҳолининг аксарият қисми (99,4 фоизи) ота-она розилиги бўлажак оиланинг бахтли ва аҳил бўлишида муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлаган.

Ота-оналарнинг кўпчилиги фарзандларини яхши тушуниши ва уларга ишонишини қайд этган. Улар бугунги кунда ота-оналар ва фарзандларнинг қарашлари ва ҳаётдаги мақсадлари турлича, деган фикрга қўшилмайди. Сўровда оилавий қадриятлар авлоддан-авлодга ўтиб келаётгани, катталар ва ёшларнинг фикри бир-бирига мос келиши аниқланди.

Тадқиқотда айрим ота-оналар турли сабаблар туфайли фарзанд тарбиясига етарлича эътибор бермаётгани ва бу масалага масъулият билан ёндашмаётгани ҳам маълум бўлди. Иштирокчиларнинг тўртдан бир қисми фарзанди мактабда дарсга қатнашмаётганини тан олган ва буни уларнинг ўқишга қизиқиши йўқлиги ёки оилавий аҳволи яхши эмаслиги билан изоҳлаган. Ҳар ўннинг ота-она фарзанди бўш вақтини қандай ўтказётгани, мобил телефондан қандай мақсадларда фойдаланаётгани билан қизиқмайди ва бу борада боласига ишонишини қайд этган.

Ижтимоий сўров жараёнида олинган натижалар мактабда ўқувчиларнинг қизиқишига қараб қўлимча тўғрақлар, спорт секциялари, кутубхоналар очиш, ёш авлоднинг бўш вақтини самарали ташкил қилиш, уларни кўча, интернет, турли ёт ғоя ва қарашлар таъсиридан ҳимоя қиладиган тадбирлар ўтказиш зарурлигини кўрсатди.

Халқимиз маҳаллани миллий қадриятларни асраб-авайлаб, авлоддан авлодга етказадиган тарбия маскани, деб билади. Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида маҳалла институтининг ўрни янада мустаҳкамлаш ва мақомини оширишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Тадқиқотда маҳалланинг юртдошларимиз ҳаётида

тутган ўрни ва оилага таъсири ҳам ўрганилди. Иштирокчилар бу борадаги саволга маҳалла улар ҳаётида "катта ва муҳим ўрин тутди", деб жавоб қайтарган. Мониторинг давомида ўз турмуш тарзи, оила аъзолари ўртасидаги муносабатлар маҳалладаги одоб-ахлоқ меъёрларига мос бўлиши зарур, деб биладиган фуқаролар кўпчилигини ташкил қилиши маълум бўлди. Жамиятимизда маҳалла институти мақомининг юқорилиги ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқаришнинг ушбу ноёб институти оила ҳаётида катта аҳамиятга эга экани тасдиқланди.

Ўтказилган мониторинг аҳолининг катта қисми (90,7 фоизи) оилаларнинг ажралошига салбий муносабатда эканини кўрсатди. Фуқаролар оила бўзилишига асосан, ёшларнинг оилавий ҳаётга тайёр эмаслиги, уларда ҳаётий таъриба етишмаслиги, бир-бири билан мурося қила билмаслиги, келиш-мовчиликларнинг олди олинмаётгани, вақтинчалик моддий қийинчиликлар, эр-хотиннинг феъл-автори бир-бирига мос келмаслиги сабаб бўлаётганини қайд этган.

Сўров иштирокчиларининг фикрича, турмуш қураётган ёшларнинг муҳаббати, бир-бирини ҳурмат қилиши, ишониши ва қўллаб-қувватлаши, шунингдек, миллий анъана, урф-одатларимиз ва одоб-ахлоқ нормаларига риоя этиши бахтиёр ва мустаҳкам оила ташкил топишида муҳим омиллар ҳисобланади.

Ушбу сўров оила институтини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш борасида амалга оширилаётган давлат сиёсати юксак самаралар бераётганидан далолатдир. Сўров қатнашчиларининг аксарияти мамлакатимизда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар оилаларда мустаҳкам муносабат шаклланиши, ёш оилалар моддий аҳволини яхшилаш, ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш имконини бермоқда, деб ҳисоблайди.

Мухтасар айтганда, тадқиқот Ўзбекистонда оилалар бахтли эканидан далолат беради. Ҳар йили тайёрланадиган рейтинг (The World Happiness Report) натижалари ҳам бунни тасдиқлайди. Ушбу тадқиқотда бахт даражаси ижтимоий тараққиётни ифода этиши ва давлат сиёсатининг мақсади ҳисобланиши қайд этилган. Рейтинг натижалари бир қанча тоифа бўйича ўз оиласидаги ҳолатини 0 дан 10 балли шкала асосида баҳолаш таклиф этилган 155 мамлакатнинг 3 минг фуқароси жавобига асосланган. Мазкур рейтингда Ўзбекистон МДХ мамлакатлари орасида энг юқори ва дунёнинг 155 давлати орасида 47- ўринни эгаллаган.

«Ижтимоий фикр» маркази
материаллари асосида
Нодира Манзунова, ЎЗА

ТАРАҚҚИЁТ МЕЗОНИ

Манзура Юнусова,
Андижон вилояти ҳокими ўринбосари,
хотин-қизлар кўмитаси раиси

Жамиятимизда юзага келаётган ҳар бир ижтимоий муаммоларнинг илдизи оилага бориб тақалади. Шу сабаб ҳам Президентимиз Шавкат Мирзиёев барча соҳалардаги ислохотлар негизда оилаларда ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштиришга, оилалар фаровонлигини оширишни таъминлашга алоҳида эътибор қаратмоқдалар.

Мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги

маърузасида Президентимиз Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси олдига бир қатор муҳим вазифаларни белгилаб берганди. Ушбу вазифалар ҳамда жорий Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили Давлат дастури ижросига йўналтирилган чора-тадбирлар натижасида жойларда халқимизни ўйлантираётган муаммолар ўрганлиб, ўз ечимини топмоқда.

Жумладан Андижон вилоятида ҳам турли салбий иллатлар ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, хотин-қизлар ўртасида жиноятчилик, оилалардаги нотинчлик, оилавий ажримлар, оилаларнинг қонуний асосларини мустаҳкамлаш, аёллар ва болаларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, четга чиқиб кетган хотин-қизларни оилаларига қайтариш, диний экстремистик оқимларга мойиллиги бор оилалар, жумладан, хотин-қизлар билан олиб борилаётган профилактик тадбирлар, нотўлиқ оилалардаги вояга етмаганларнинг ижтимоий ҳимояси каби 15 дан зиёд йўналишларда аниқ дастурлар асосида манзилли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Жорий йил бошида Республика Хотин-қизлар кўмитаси, бир қатор давлат ва нодавлат ташкилотлари ҳамкорлигида оилалардаги ижтимоий-иқтисодий муаммоларни ўрганиш бўйича тузилган ишчи гуруҳининг уйма-уй юриб, аҳоли билан бевоcита суҳбатлар ўтказиши натижасида ўрганилган муаммолар аста-секин ўз ечимини топмоқда. Жумладан, кам таъминланган оилаларда паррандачиликни, маиший хизмат соҳасини ривожлантириш, лимонарийлар ташкил этиш ҳисобига ушбу оилалар фаровонлигини оширишга йўналтирилган ишлар ҳам самарали ташкил этилмоқда. Ўндан зиёд тадбиркорлар қўллаб-қувватланиб, янги иш

ўринлари яратилди.

Уйма-уй юриш давомида аниқланган муаммолар, оилалардаги маънавий муҳит билан боғлиқ масалалар бўйича тизимли иш олиб бориш мақсадида ҳафтанинг ҳар бир куни муайян йўналишдаги долзарб масалалар ечимига қаратилган кунлар этиб белгиланди. Жумладан, сешанба куни оилаларни мустаҳкамлаш, чоршанба ўқувчиларнинг давомати ва спорт куни, пайшанба профилактика, жума хотин-қизлар ва ёшлар ўртасида турли экстремистик ва ёт ғояларга мойилликнинг олдини олиш, шанба эса маҳалладаги маслаҳатчилар ва "Аёллар маслаҳат маркази" куни деб белгиланди.

Мазкур кунлар доирасида ўтказилган тадбирлар натижасида январь-февраль ойда турли муаммолар билан ажралиб ёқасида турган 400 дан ортиқ оила тикланди, 15 нафардан ортиқ фуқаронинг ахлоқий меъёрларга зид ишларига жамоатчилик аралашуви билан барҳам берилди. Таълим муассасаларига мунтазам қатнамаётган 600 нафардан ортиқ ўқувчи дарсларга қайтарилди. Уй-жойга муҳтожлиги учун руҳий тушунлиққа тушган бир аёлнинг муаммосини ижобий ҳал этишга кўмаклашилди. Ўнлаб оилаларга моддий ёрдам кўрсатилди, 5 нафарининг турмуш ўртоғи ва қайнонаси ўртадаги зиддиятлари бартараф этилди. Ишчи гуруҳлари 2-босқичда маҳалла фуқаролар йиғинларида аҳоли хонадонларига кириб, муаммолар қай даражада ечим топаётганини ўрганмоқда.

Амалга оширилаётган бу чора-тадбирлар негизда оиласи фаровонлигини таъминлаш, ўзининг ва фарзандлари манфаатлари мужассам эканини тобора чуқуროқ англаётган ҳамюртларимиз эртанги кунга ишонч ҳисси билан тобора фаоллашиб бораётгани қувонарлидир.

ЛАТИФГУЗАРНИНГ ФЕЪЛЛИ ОДАМЛАРИ

Уйма-уй юриб...

Учтепа туманидаги Латифгузар маҳалласи пойтахтимизнинг файзли гўшаларидан бири. Айтишларича, маҳалла идорасини ташкил этиш, бу гўшани обод қилишга МФЙнинг собиқ оқсоқоли Латиф Ҳамидовнинг кўп меҳнати сингган экан. Шу фидойи инсон хотирасини ёд этиш мақсадида маҳалла аҳли Учтепа тумани ҳокимлигига мурожаат қилиб, ушбу гўшани Латифгузар деб аташга рухсат олишибди.

Марҳум Латиф отанинг ўғиллари маҳалла аҳлидан ёрдамини аямайди. Маҳалла гузари ҳам уларнинг кўмагида қуриб битказилган.

Айни пайтда фаолият юритаётган маҳалла фуқаролар йиғини раиси Абдурахмон Ҳалилов ҳам шу заҳматкаш инсоннинг ишларини давом эттирмоқда. У киши бизни иш устида қарши олди. Мақсадимизни билгач, маҳалла фаоллари ҳамроҳлигида биз билан уйма-уй юришга киришди.

Шароф, 5-тор кўча, 39-уй остонасидан хатлар эканмиз, ҳовлининг шинамлиги, озодалиги, осуда ва файзлигидан дилларимиз яйради. Намунали оила, деганларича бор экан. Хонадон соҳибаси Мукаррам Азизова бу йил 80 ёшни қаршилар экан. Ҳамма фарзандларини уйли-жойли қилиб, набиралар қуршовида ўтирибди. Онаси билан яшаётган кенжа ўғил – Шухрат Азизов тадбиркор. Унинг аёли Сурайё Азизова уч фарзандни тарбиялаб вояга етказмоқда. Ўқитувчилар сулоласидан. Кенжа қизи Сирожиддинов номли академик лицей ўқувчиси. Катталари – муҳандис. Ушбу оилага кўпчилиكنинг ҳаваси келади. Қўни-қўшнилари билан муомаламуносабатлари ҳам ибрат бўлгудек.

– Қайнона маҳалланинг фахри,

беради. Маҳалла фаоли.

– Беш овсин бир ҳовлида бирга аҳил яшадиқ. Қанча тўйлар қилдик. Фарзандлар улғайгач, алоҳида уй-жой қилиб чиқиб кетишди. Ҳозирда ҳаммалари катта хонадон бошлиғи, болалари оилали, бахтли-саодатли, – дейди Рашида опа.

Шароф, 5-тор кўча, 37-уй бекаси Ноила Умарова бизни йўлакда қарши олди. Умр йўлдоши Ҳайрулла Умаров

– дейди Сурайёхон. – Пиру бадавлат онахон. Улар билан салкам 30 йилдан бери бирга яшаётган бўлсам, бир марта ҳам "сен-мен"га бормаганмиз. Келин бўлиб тушганимда билмаганларимни эринмай ўргатганлар. Шунингдек, фарзандларимнинг тарбиясида ҳам жуда катта ёрдам берганлар.

Шароф, 5-тор кўча, 34-уй соҳибси Анвар ака Қосимов умр йўлдоши Рашида Қосимова билан бахтли-саодатли ҳаёт кечириб келмоқда. 4 нафар фарзандни тарбиялаб алга қўшишди. Яқинда набиралари 6 нафарга етади. Рашида опа оилавий поликлиникада патронаж асосида ҳамшира бўлиб ишлайди, шифокорларга бевосита ёрдам

тадбиркор бўлиб, уларнинг 2 нафар фарзанди бор. Ўғли яқинда ҳарбий хизматдан қайтди. Маҳаллада кимдир бетоб бўлиб қолса, Ноила дарров ёрдамга шошади. Керак бўлса уқол қилиб, дардига малҳам бўлади. Хуллас, бу аёл уй бекаси бўлса-да, доимо маҳалла хизматида.

Шароф, 5-тор кўча, 37-А уйда яшовчи Назокат Шомансурова маҳалла котибаси. Оилада қайнотаси Баҳодир Шомансуров ҳамда қайнонаси Шоира Шомансуроваларнинг хизматини қилиб, дуосини олиб, турмуш ўртоғи Дилшод Шомансуров билан икки фарзандни вояга етказмоқда.

Тўқимачи кўчаси, 25-уйда яшовчи Фарҳод Нажимов ҳамда унинг аёли Ногирон – сурункали силнинг очик турти билан касалланган. Ишлашга лаёқатсиз. Уч нафар қизлари бор. Оила нафақа ҳисобига яшайди. Шароити оғир. Шу туфайли маҳалла аҳли ушбу оилга ҳомийлар томонидан ёрдам бериб туришади.

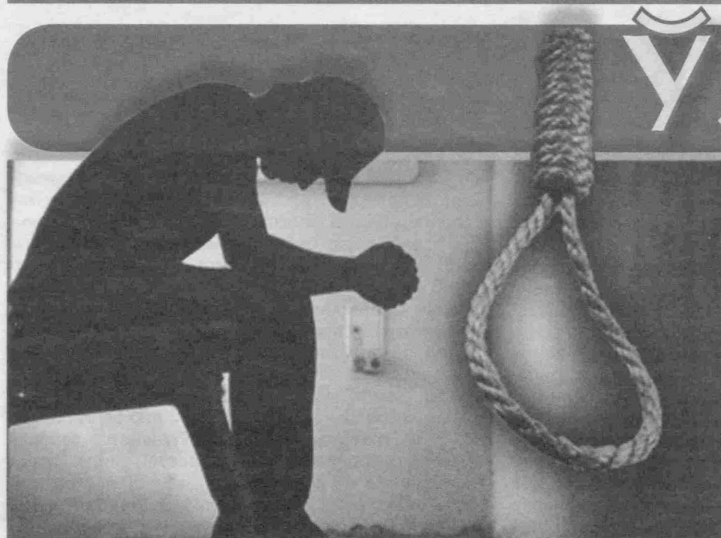
Маҳорат кўчаси, 36-уйда истиқомат қилувчи Мухлиса Отамуҳаммедова ҳам сил дардига чалинган. Унинг касали энди бошланган. Патронаж ҳамшираси билан маҳалла идораси биргаликда унга амалий ёрдам кўрсатиб, касалхонага даволаниш учун ётқизишди.

Латифгузар маҳалласида жойлашган 193-мактаб биносида капитал таъмирлаш ишлари олиб борилаётган экан.

– Таъмирлаш ишлари февраль ойда бошланган, – дейди мактаб директори Нигора Ғофурова, – янги ўқув йилида фойдаланишга топширилиши режалаштирилган. Замонавий кўринишга эга бўлаётган ушбу масканда ўқитувчиларнинг ишлашига барча шароитлар етарли. Ушбу даргоҳда таҳсил олаётган ҳар бир ўқувчи биз учун азиз. Шу сабабли уларнинг шундай чиройли биноларда ўқишлари учун барча шарт-шароитларни яратишга ҳаракат қилиялмиз. Бунда бизга мутассадди ташкилотлар яқиндан ёрдам беришяпти.

Латифгузарнинг латиф феълли одамлари билан яқиндан танишиб, қўни-қўшнилари ва маҳалладошлар ўртасидаги меҳр-оқибат ва ҳамжихатлик туфайли бу гўша файзга тўлиб, обод бўлиб бораётганига гувоҳ бўлдик.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА

Уч фарзандим бор. Тўнғич қизим 16 ёшда. Унинг балоғат даври жуда оғир кечмоқда. Она-бола, негадир, сира келиша олмаймиз. Имкониятим етмайдиган нарсаларни олиб беришимни талаб қилади. Айтганини қилмасам, ўзимни ўлдираман, деб қўрқитади. Яқин дугонаси севган йигитига аччиқ қилиб, пичоқ билан қўл томирини кесиб шифохонага тушди. Қизим ҳам ўзига зарар етказмасин, деб жоним ҳалак. Қандай йўл тутишни билмай қолдим...

Саломат ОЛИМОВА,
Тошкент шаҳри

“СОХТА ЎЛИМ” САҲНАСИ

— Шифокорлар тилида бу ҳолатга “сохта ўлим” саҳнаси, деб баҳо берилади, — дейди психиатр Наврўз Назаров. — Бировни қўрқитиш, ўзига бўйсундириш мақсадида одамлар кўз ўнгига намоийшкорона “рол” ўйналади. Айниқса, бу ҳолат 14-25 ёш оралиғидаги йигит-қизларда кўпроқ учрайди. Ота-онаси, ўқитувчиси, баъзан севган йигитининг эътиборини қаратиш

учун қизлар кўпинча шундай қилишади. Аммо ёшларнинг бундай ҳолатига эътиборсизлик билан қарамаслик керак. Агар ўз вақтида олди олинмаса, ўйиндан ўт чиқиши мумкин.

Ўз жонига қасд қилиш тиббиёт тилида суицид дейилади. У баландликдан ўзини ташлаш, танасини ёқиб юбориш, турли кимёвий дориларни катта дозада қабул қилиш, пичоқ ва тигли нарсалар билан ўзига зарар етказиш натижасида содир бўлади ва тугалланган ҳамда тугалланмаган турга бўлинади. Тугалланган суицид ўлим билан ақунланади.

Суициднинг келтириб чиқарувчи биринчи омил, ирсият билан боғлиқ. Иккинчиси стресслар оқибатида юзага келади. Яъни, оиладаги келишмовчиликлар, оғир жудодикни кўтарма олмаслик, бедаво даргда чалиниш, катта миқдорда қарз бўлиб қолиш ва шу каби ташвишлар исканжасида инсон депрессия ҳолатига тушиб қолади. Бундай ҳолатларда келиб чиқиш сабабларига

қараб, даволаш режаси тузилади. Бемор руҳий хасталиги сабабли шу ишга қўл урса, руҳий касалхоналарда мажбурий даволаниш курсларидан ўтиши шарт. Тугалланмаган суицидлар — биринчи марта ўз жонига қасд қилиш ҳолати содир этилганида ота-оналар, жамоатчилик, тарғибот-ташвиқот ишлари орқали беморни бу ҳолатдан чиқариб олиш мумкин.

ОТА-ОНА ЭЪТИБОРИ ЖУДА МУҲИМ

Дилфуза ИСМОИЛХҲАЕВА, тиббий психолог:

— Ўз жонига қасд қилиш ҳолати кўпинча маънавий жиҳатдан носоғлом оилаларда кузатилади. Мисол учун қиз бола ўз жонига қасд қилган бўлса, кўпроқ унинг онаси билан мулоқот олиб борамиз. Қиз билан суҳбатлашаётган чоғим унга ҳафта ва ой давомида бажариши зарур бўлган вазифаларни юқлайман. Яқинда шундай бемор мурожаат қилди. Қизнинг севгиси рад этилган. Сабаб қизнинг хунуқлигида экан. Ўзини кераксиз деб ҳис қиладиган қизларга ҳар куни 3 марта кўзгу ёнида туриб: “Мен чиройлиман, ўзимни яхши кўраман, бахтли бўламан”, деган сўзларни такрорлашни тайинлайман. Оналарга эса қизининг кичкина ютуғини ҳам ошириб кўрсатишни маслаҳат бераман. Қизининг озгина ёрдамига ҳам катта баҳо берилса, онасига нисбатан ишончи ортади.

Болалар билан ишлаш жараёнида ота-оналар билан ҳам кўпроқ ўш олиб боришимиз зарур. Сабаби, айрим ота-оналар фарзандига нисбатан жуда агрессив, жаҳлдор кайфиятда муомала қилишади. Улар болаларининг фақат хатоларини кўради. Истақларига парво қилишмайди. Ота-онасидан рад жавобини эшитган, таъқиқ остида ўсаётган болада серзардалик, жиззакилик кайфияти шаклланади. Айтийлик, ўғлингиз

Психологларнинг кузатувларидан маълум бўлишича, ўз жонига қасд қилмоқчи бўлганларнинг 80 фоизидан кўпроғи бу уриниши ҳақида атрофидагиларга олдиндан албатта, айтишади ва бирор белги қолдиришади.

ёки қизингиз замонавий телефон олиб беринг, деб шарт қўйди. Ота-она дарров тутақиб, муаммоларини рўқач қилмай, босиқлик, юмшоқлик билан боланинг кўзига термилиб, унинг қўлларини қафтлари орасига олиб, вазиятни тушунтирса, бола ҳам шароитни ҳис этади, тушунади. Аксинча, бақир-чақир қилиб, болани қўрқитиб, ўзига бўйсундириш бўлса, бола ҳам шунга яраша жавоб қайтаради. Чунки балоғат даврида боланинг қони қайнаган вақти бўлади.

БАЛОҒАТ ДАВРИНИНГ БАҲОНАЛАРИ

Нигора МУХСИМОВА, психиатр:

— Айрим ота-оналарга асабий, жиззаки фарзандини психолог ёки психиатр кўригига олиб боришни маслаҳат берсак, болам жинни эмас, жуда ювош, бировга зарари йўқ, дея эътироз билдиришади. (Аслида “жинни” деган хасталик йўқ.) Бола то ўзига жабр қилмагунча унинг кўнглидагини билиш қийин. Балоғат даврида йигит-қизларнинг ўзи ҳам ўзини яхши тушунмайди. Айниқса, бу ёшда бола бирор муаммога дуч келса, васвасага тушиб қолади. Ота-онаси ёки яқин дўсти дардини сўраса, айтишга истиҳола қилади, уялиб, турли баҳоналар уйлаб топади. Ўз қобилига ўрналиб юрaverади. Атроф-муҳитдан эътибор, ёрдам бўлмагач, муаммодан халос бўлишнинг энг тўғри йўли ҳаммасидан қутилиш, деб ўзига-ўзи зиён етказишгача боради. Айниқса, 12-14 яшар болаларга атрофдагиларнинг эътибори жуда зарур.

Одилхон Қори ЮНУСХОН ЎҒЛИ, «Шайх Зайниддин» жоме масжиди имом-хатиби:

— Аллоҳ “Нисо” сурасининг 29-оятда: “Ўзларингизни ўзларингиз ўлдирманг”, деб бандаларини огоҳлантиради. Аллоҳнинг буйруғини бажармаган мусулмон эса охиратда Аллоҳдан марҳамат кутиши дарғумондир. Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам айтдилар: «Кимки тоғдан ўзини ташлаб, жонига қасд қилса, у жаҳаннам оловида абадул-абад ўзини пастга ташлайди. Кимки заҳар ичиб жонига қасд қилса, у қўлида заҳарини тутиб, жаҳаннам оловида абадул-абад ўзини заҳарлайди. Кимки ўзини темир билан ўлдирса, у қўлида темирини тутиб, жаҳаннам оловида абадул-абад у билан ўзини уради» (Бухорий, Муслим ва бошқалар ривояти).

Ўз жонига қасд қилиш — Аллоҳ берган ҳаётга ношукрилик оқибатидир. Бундай мудҳиш ҳолатлар нафақат Исломи таълимоти, балки Аллоҳ таолонинг қазои қадарига ҳам тўғён қилиш, унга қарши бориш

МАНГУ АЗОБ

ёхуд ислом таълимоти
нима дейди?

демакдир. Турли йўллар билан ўзини ўлдираётган, жамоат жойларида ўзини портлатиб юбораётган кимсаларнинг жоҳилона хатти-ҳаракатларини мутаассиб кимсалар “шаҳидлик мақоми” деб баҳолаб, ана шу жиноятларнинг асосий сабабчилари бўлишмоқда. Ҳолбуки, ўз-ўзини ўлдириш шаҳидлик эмас, балки фосиқликдир. Ўзларини портлатиб юбораётган кимсалар гуноҳи азимга қўл ураётдилар, чунки улар билан бирга қанчадан-қанча беайб кишилар ҳалок бўлмоқда.

Ўз-ўзини ўлдириш нақадар оғир гуноҳ эканини шундан ҳам билиш мумкинки, Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бундай ишни қилган кишига жаноза намозини ўқимаганлар. Шунга кўра исломий манбаларда ўз-ўзини ўлдириган кишига масжид имоми жаноза намози ўқиши дуруст эмас дейилган.

Раҳимиддин ҲАМДАМОВ, Андижон шаҳар “Эски Гумбаз” жоме масжиди имом хатиби:

— Динимиз таълимотида ўз жонига қасд қилиш қаттиқ қораланади. Аллоҳ таоло марҳамат қилади: “Ўз қўлингиз билан ўзларингизни ҳалокатга ташламангиз! (Барча ишларни) чиройли қилингиз. Албатта, Аллоҳ чиройли (иш) қилувчиларни яхши кўради” (“Бақара” сураси, 195-оят). Юқоридаги оят, ҳадис ва ҳадиси кудсийдан маълум бўладикки, инсон ўз жонига қасд қилса, Аллоҳ таоло унга

жаннатни ҳаром қилар экан.

Олимжон РАҲИМОВ, Андижон шаҳар “Ал-Бухорий” жоме масжиди имом хатиби:

— Дунёнинг айрим жойларида кўпуровчилик, диний экстремистик ташкилотлар томонидан уюштирилаётган террорчилик ҳаракатларида ўзини-ўзи портлатаётганлар бошқа бегуноҳ одамларнинг умрига ҳам зомин бўлмоқда. Мана шу ишлари туфайли жуда оғир ва катта гуноҳларга қўл урмоқда. Ваҳоланки, Аллоҳ азза ва жалла: “...Аллоҳ таъқиқлаган жонни ноҳақ қатл қилмангиз!” (“Анъом” сураси, 151-оят) деб марҳамат қилган.

Шукрки, сизу биз мусулмонлар учун ҳамма шароитлар муҳайё қилинган фаровон ва барокотли жаннатмақом диёрда яшамокдамиз. Биров-биронинг ҳақ-ҳуқуқини камсита олмайди. Бундай тинч диёрда яшаш айна саодатдир.

Дунёнинг айрим жойларида кўпуровчилик, диний экстремистик ташкилотлар томонидан уюштирилаётган террорчилик ҳаракатларида ўзини-ўзи портлатаётганлар бошқа бегуноҳ одамларнинг умрига ҳам зомин бўлмоқдалар

ЖАБР ҚИЛГАНЛАР...

КЎНГЛИГА ЙЎЛ ТОПИНГ!

Нега инсонлар ўз жонига қасд қилади? Наҳотки, ҳаёт муаммоларига ўлимдан бошқа ечим бўлмаса? Айни савол билан ижтимоий тармоқ фойдаланувчиларига мурожаат қилдик.

Шокир Долимов:

– Ўз жонига қасд қилиш ҳаётнинг энг фожиали кўринишларидан биридир. Бу ҳолат атрофдаги микро-ижтимоий муҳитнинг киши онгида шаклланган ҳаёт қадриятлари ва ўз жонини сақлаш инстинктининг барҳам топишига олиб келадиган даражада тангликка учраши билан боғлиқ бўлиб, жамият томонидан қораланадиган маънавий сабаблар туфайли ихтиёрий равишда ҳаётни тарк этишдир.

Бу ноҳус вазият билан боғлиқ ҳулқ-атвор ташқи ва ички шаклларда намоён бўлиши мумкин. Айни шу ҳулқ-атворнинг ички шаклига кишининг антивитал тасаввурлари (ҳаёт қадри қолмаганлиги ҳақидаги мулоҳазалари), ўз жонига қасд қилишга оид тушун фикрлари, гоё ва мақсадлари қиради. Ташқи шаклига эса кишининг ўз жонига қасд қилишга уриниши ва уни амалга ошириши қиради.

Киши атрофдаги ижтимоий-ситуацион омиллар, турли келишмовчилик ва мижозлар, ижтимоий-руҳий мослашувнинг йўқлиги, шахснинг жамият ва яқинлари олдидаги ижтимоий мақоми барҳам топиши – ўз жонига қасд қилишга олиб келадиган хавф вужудга келадиганида муҳим ўрин тутди.

Ўз жонига қасд қилиш аксарият ҳолларда шахснинг руҳий жиҳатдан инқирозга учрашига доир мулоҳазалар билан боғланади. Бундай инқироз кишини руҳан жароҳатлаб, шахситига дахл қиладиган бирор-бир алоҳида ҳодисалар сабабли қўзғалган кучли ҳис-ҳаяжонни англатади.

“Ўзини ўзи ўлдиришга мойил” деб аталадиган шахслар тоифаси бўлмайди. Бошига кулфат тушган, умидсизликка рўбару бўлган инсон атрофдаги одамлар унга ҳамдард бўлишини, ичидига бор гапни уларга айтиб, енгил тортишни истади. Овоз чиқариб айтилган дард инсон руҳини гўё сўз воситасида тарк этади, киши енгил тортиб, ғам-ташвишдан халос бўлади. Шундай экан, агар ён-атрофингизда кимдир руҳан тушунлиққа тушиб, ҳулқ-атворида ўз жонига қасд қилишга мойиллик аломати сезилса (Оллоҳ сақласин) – зудлик билан уни суҳбатга чорлан!

Имкон қадар юзма-юз ўтказиладиган бу суҳбатга бегоналарни аралаштирмаслик, қанча вақт давом этса-да, суҳбатдошнинг сўзларига эътиборли бўлиш муҳим. Суҳбат мавзусидан бошқа ҳеч нарса сизни қизиқтирмаслигини қаршингиздаги инсон ҳис қилиши керак.

Статистик маълумотларга кўра, 2016 йил давомида жаҳоннинг турли бурчакларида 720 нафарга яқин бола ўлимга чорловчи гоёлар қурбонига айланган.

Тушун кайфиятга тушган киши кўнглига қўл солиб, унинг муаммоларини идрок этишингиз, ғам-ташвишлари ва бошидан кечираётган қийинчиликларига самимий шерик эканлигингизга ишонтара олишингиз зарур. Ўз жонига қасд қилмоқчи бўлаётган одамни тушунлиқ кайфиятидан олиб чиқишнинг биринчи босқичи бўлган бундай суҳбатлар пайтида унга таъна қилманг, танбеҳ берманг. Яқинлари ҳақида маълумотларни олдиндан (ва суҳбат давомида) аниқлаб олинг, негаки, айни ўша одамлар – кишига кўмак бериш ва уни қўллаб-қувватлашнинг захира манбалари саналади.

Иккинчи босқичда инқирозли вазиятнинг юзага келиш сабаблари, кишининг руҳий ҳолатига нималар таъсир ўтказганлиги аниқланади. Ушбу босқичнинг энг

Ижтимоий тармоқларда

муҳим жиҳатларидан бири – шахс онгидаги вазиятдан чиқишга оид умидсизликка барҳам беришдир. Суҳбатдошнинг аксарият одамлар шундай ҳолатларга тушишлари ва вазиятдан чиқиб кетиш йўллари, албатта,

борлигига ишонтиринг. Босқич хотимасида “ихтилоф мазмунига таъриф бериш” усулини қўллаш, яъни кишини ташвишга солган вазиятни аниқ тавсифлаш мақсадга мувофиқдир. Бу босқич инқирозли вазиятни енгил бўйича амалга ошириладиган ҳаракатларнинг бир-галикда режалаштиришдан иборат бўлиши лозим. Ушбу режа тузилаётганида суҳбатдошнинг қанчалик етакчи роль ўйнаса, режалаштирилаётган ҳаракатларнинг муайян вариантини, муаммоларни ҳал этишнинг эҳтимолий усуллари тақлиф қилинг. Руҳий жиҳатдан шикаст етказувчи вазиятни енгити, ушбу вазиятни нисбатан кичик, умуман ҳал этса бўладиган муаммоларга парчалаб юборишдан иборат бўлиб, бунда яқин вақт ичидида ба-жариладиган ишларга оид қарорларнинг бир нечта вариантлари тақлиф қилинади.

Киши томонидан ноҳус вазиятни енгил бўйича бажариладиган ҳаракатларнинг конструктив режаси – суҳбатнинг якунига айланиши лозим. Суҳбатнинг якуний босқичи – муаммони ҳал этишга доир қарорни шакллантириш ҳамда кишининг ўз кучи ва имкониятларига бўлган ишончини руҳан қўллаб-қувватлаш босқичидир. Амалга ошириладиган ҳаракатлар режаси ўта аниқ, изчил ва лўнда ифодаланиши лозим.

ЎЗИДАН ЎТГАННИ ЎЗИ БИЛАДИ

Ноҳира Афоқова:

— Ташқаридан туриб таҳлил қилиш ҳам, қоралаш, айблаш ҳам осон. Яшашни, ҳаётни севмайдиган одам йўқ. Ҳатто 100 ёшга кирса ҳам ҳеч кимнинг ўлгиси келмайди. “Ҳар кимса ўзидан ўтганни ўзи билади” дейди халқ. Бу тириклик дунёси буткул зулматга айланганда, азиз қадриятларнинг барчасидан ажрадим деб ҳисоблаганда одам бу гуноҳи азимга қўл уради, деб ўйлайман. Инсон ўз ҳаётининг ана шундай, аммо узоқ давом этмайдиган абсурд лаҳзасини енга олмай қолади. Бу – инсон ҳаётининг психологик мураккаб, енгил мушкул бўлган вазияти, ҳолос. “Ўткан кунлар”да Отабек ижтимоий ва шахсий ҳаётидаги барча орзу-умидларидан ажраганда, кўнгилли бўлиб урушга кетади ва ҳалок бўлади. Аслида моҳиятан бу ҳам суицид. Бутун асарни ислом арконлари асосига қурган устоз адиб Абдулла Қодирийнинг бундай ечими ҳали-ҳануз мени огир-огир ўйларга солади. Мен инсон ҳаётидаги бағоят чигал ҳолатни, воқеликни таҳлил қилмаман. Инсон руҳиятининг мураккаблигини мушоҳада этипман. Шу ҳолос. Имомини қомиллик, ҳарна бўлганда ҳам бу ҳаракатни оқлаб бўлмайди.

САБАБИ ИЛМСИЗЛИҚДА

Абдумалик Негбобов:

– Асосан илмсизлик сабаб деб ўйлайман. Аллоҳ кечирсин, ўсмирлик йилларимда менда ҳам бўлган. Сўнгги ечим деб ўйлаганман. (Ўша пайтларда мени бу ишга бошлаган сабабларни ўйласам, бугун кулгим келади).

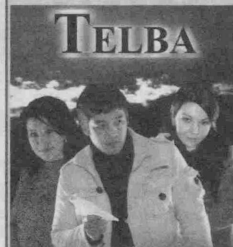
Сулаймон Эркин:

– “Флешмоб”, “хештэг” деган балоларни ҳам эсдан чиқармаслик керак. Сўнгги вақтларда ижтимоий тармоқлардаги “ўлим гуруҳлари” томонидан оммалаштирилган “Югур ёки жон бер” каби флешмоб-акциялар ёки флешмоб-суққасдлар ҳам ўнлаб, балки юзлаб ота-оналарни азиз фарзандларидан жудо бўлишига олиб келяпти...

НОҲУШ БАДИИЙ ЕЧИМЛАР

Айрим бадий асарлар, хусусий кинофильмлардаги ўз жонига қасд қилиш саҳналарини ёшлар ўзича қабул қилишини унутмаслигимиз керак.

Масалан, “Телба” фильмида бош қаҳрамон образини гавдалантирган Дилноза Кубаева севги сабаб, ўзини баланд бинодан ташлаб юборади... “Доира” фильмида она образидаги Юлдуз Ражабова ўзини осмокчи бўлади, “Қорақўз”да эса

отасининг раъйини қайтаролмаган, яъни 2 фарзанди бор эркакка турмушга чиқишни истамаган бош қаҳрамон Зарина Низомиддинова ўзини анҳорга ташлайди ва Алишер Узоқов уни қутқариб

қолади. “Афгон” фильмида ўғлининг ўлимига қидолмаган ота, Фарҳод Абдуллаев ошхона шифтига ўзини осиб қўяди.

Ўткир Ҳошимовнинг “Икки эшик ораси” асаридаги бош қаҳрамон Мунаввар дори ичиб, мангу уйкуга кетади. Ўлмас Умарбековнинг “Фотима ва Зухра” асарида номуси поймол бўлган Фотима ўзини-ўзи осди. “Одам бўлиш қийин” асари бош қаҳрамони архитектор Гулчехра ўзи яратган биноларнинг бири тоmidan ўзини ташлайди.

Бу асарларга ва уларнинг муаллифларига бирор айблов қўйишдан йироқми. Ёзувчи ва режиссёрлар шундай саҳналар орқали ўз жонига қасд қилишнинг жамиятимиз учун иллат эканини илгари суришга ҳаракат қилишади. Аммо бундан ҳар ким ҳар хил ҳулоса чиқаради...

Шаҳноза ИСЛОМБЕКОВА,
Миробод саноат касб-хунар коллежи ўқитувчиси

ХУЛОСА ЎРНИДА

Ҳаёт гўзал. Яшаш жуда осон. Муаммолар эса сабр-тоқатимиз ва орзу-умидларимиз олдида жуда ҳам заифга айланади. Омадсиз севги, моддий эҳтиёжмандлик, кимнингдир танбеҳи, ноўрин танқид каби майда-чуйда нарсалар гўзал ҳаётдан маҳрум бўлишга, гуноҳкорликка ва икки дунё саодатидан маҳрум бўлишга арзимайди! Зотан Аллоҳ инсонни азиз ва муқаррам, кучли ва сабрли қилиб яратганига шубҳа йўқ.

Мустақиллик йилларида Биринчи Президентимиз Ислоҳ Каримов раҳбарлигида юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш, шахсий томорқа хўжалигини ривожлантириш, пировардида аҳолининг турмуш даражасини ошириш борасида кенг қўламли ислоҳотлар амалга оширилди.

Бу ислоҳотларни давом эттириш йўлида янги стратегик вазифаларни кун тартибига олиб чиққан давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев халқ билан янада яқин бўлиш, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш, шу орқали уларнинг турмуш фаровонлигини янада ошириш, мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш

вакилларининг бизнес лойиҳалари қисқа муддатларда ўрганилиб, тегишли ҳужжатларни расмийлаштиришда яқиндан кўмак берилмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш аҳолининг шахсий томорқалардан самарали фойдаланишларини ташкил этиш мақсадида "Агробанк" АТБ томонидан 1 миллион

Шунингдек, 2017 йилнинг биринчи чораги давомида иқтисодиётнинг турли йўналишларидаги тармоқларни молиялаштиришга жами 1 триллион 738 миллиард сўм, шундан банкнинг ўз маблағлари ҳисобидан 916 миллиард сўм кредитлар ажратилди. Бу кўрсаткич ўтган 2016 йилнинг шу даврига нисбатан 753 миллиард сўмга ошди. Натижада кўплаб янги иш ўринлари яратилди ва минглаб оилаларга барака кирди.

— Жорий йилнинг ўтган даврида банк томонидан биргина кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга 334 миллиард сўм миқдорида кредитлар ажратилди, — дейди "Агробанк" АТБнинг Кичик бизнес субъектларини кредитлаш бошқармаси бошлиғи Карим Исмаилов — Шунингдек, аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини таъминлашга 92 миллиард сўм, нооziқ-овқат товарлари ишлаб чиқаришга 78 миллиард сўм, хизмат кўрсатиш ва сер-

AGROBANK

та (45,4 миллиард сўм) лойиҳалар молиялаштирилиб, 4,3 мингтадан ортиқ янги иш ўринлари ташкил этишга замин яратилди.

"Агробанк" АТБ томонидан ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларига мувофиқ 2017 йил давомида 5 минг 908 та лойиҳани амалга ошириш белгиланган. 14 та иқтисодий ночор корхонани қўллаб-қувватлаш, яъни уларнинг ишлаб чиқариш базасини реконструкция ва модернизация қилиш учун 41,7 миллиард сўм миқдорида инвестиция киритилди. Жумладан, замонавий технологиялар олиш мақсадида 9 миллиард сўм миқдорида маблағлар ажратилди. Киритилган инвестициялар ҳисобига банкрот корхоналар ўрнида 7,8 минг тонна озиқ-овқат ва 6159 тонна текстиль, 55 миллион д.кв. тери маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи янги корхоналар барпо этилди. Натижада 624 нафар киши иш ўринга эга бўлди.

Президентимиз раҳбарлигида амалга оширилаётган кенг қўламли ислоҳотлар самарасида фермерлик ҳаракати қишлоқда етакчи кучга айланди. Бу қишлоқ хўжалиғи маҳсулотлари етиштиришни кенгайтириш, қишлоқда саноатнинг ривожланиши, аҳоли бандлигини таъминлаш каби муҳим йўналишларда юксак самаралар бермоқда.

"Агробанк" акциядорлик тижорат банки томонидан Биринчи Президентимизнинг 2012 йил 22 октябрдаги фармонида асосан кўп тармоқли фер-

ХАЛҚ РОЗИ БЎЛСА, ИШИМИЗДА УНУМ БЎЛАДИ

мақсадида тижорат банклари олдида бир қатор муҳим вазифаларни қўйди. Шунингдек, жорий йилнинг ўтган даври мобайнида республикамиз ҳудудларига ташрифлари давомида ҳам Президентимиз соҳага доир қатор вазифаларни белгилаб берди. Мазкур вазифа ва кўрсатмалар асосида ўз иш услубларини тубдан ўзгартирган банклар халқимиз ва тадбиркорлар ишончини қозонишга, аҳоли бандлигини таъминлаш ва оилавий даромадларини оширишга кўмаклашмоқда.

Хусусан "Агробанк" акциядорлик тижорат банки томонидан 2017 йилда мамлакатимизда хусусий тадбиркорлик ва ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, аҳолининг банкка нисбатан ишончини ошириш ҳамда янги иш ўринлари ташкил этиш юзасидан комплекс чора-тадбирлар дастури тасдиқланиб, "Оддий аҳолини тадбиркор қилиш" шiori остида янгича ёндашувлар билан ҳамкорларимизни тадбиркорликка жалб этиш йўлида кенг қўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Тасдиқланган комплекс дастури амалиётга татбиқ этиш мақсадида банкнинг марказий аппаратида махсус бошқарма ташкил этилди. Қорақалпоғистон Республикаси ва барча вилоятларда бошқармалар мавжуд 177 филиалда аҳолини тадбиркорликка кенг жалб қилиш ва микрокредитлар бериш учун алоҳида бўлимлар фаолияти йўлга қўйилди ва 576 нафар малакали мутахассис ва дастур ижросини сифатли ташкиллаштириш мақсадида жами 2060 нафар банк ходими жалб этилди.

Аҳоли билан мулоқотларни сифатли ташкил этишга қаратилган махсус жадвал ишлаб чиқирилиб, қишлоқ ҳамда маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда банк ходимлари ва аҳоли учрашувлари ўтказилди.

Банк ходимлари хонадонларда бўлиб, уларнинг тадбиркорлик билан шуғулланиши бўйича имконият ва шароитларини ўрганишди, махсус сўровлар ўтказишди. Аҳолининг соҳага қизиқишини орттириш ҳамда бу жараёнлардан хабардорлигини янада ошириш мақсадида махсус буклет шаклида намунавий бизнес лойиҳалар тарқатилди. Банкнинг имтиёзли кредитлаш тартиблари, бу борадаги бошқа йўл-йўриқ ва меъёрий ҳужжатлардан иборат тадбиркорлик бурчаклари лойиҳалари жойларга етказилди.

Боғдорчилик, чорвачилик, ихчам иссиқхона қуриш, паррандачилик, ҳунармандлик, касаначилик, хизмат кўрсатиш каби соҳаларда тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиш истагини билдирган ва кредитга талаби бор оила

260 мингдан зиёд хонадон қамраб олинди.

— Д а в л а т и м и з раҳбарининг ҳар бир хонадон томорқасига ёнғоқ, лимон экиб, шунинг ортидан даромад олиши кераклиги борасидаги ташаббуси бизни янада руҳлантириб юборди, — дейди жондорлик Алишер Шукуров. — Шу боис, томорқамизда 1 сотихлик иссиқхона ташкил этиб 10 донна лимон кўчати ўтказдик. "Агробанк"нинг туман филиали ташаббуси билан ажратилган 6 миллион 300 минг сўм кредит эвазига 65 та товук сотиб олдик. Товуқларнинг тўқсон фоизи тухум берапти. Лимон кўчатларини парвариш қилишни илгаридан яхши кўрардим. Бироқ буни амалга ошириш учун менда етарли маблағ йўқ эди. Ҳозирда тухумларни рўзгордан орттириб бозорга олиб чиқяпмиз. Лимон кўчатлари ҳам ҳосилга кирса, даромадимиз яна ортади.

— Аҳолига хизмат кўрсатиш борасида тадбиркорлик қилишни анчадан бери режалаштириб юрардим, — дейди Жомбой туманидаги "Сарчашма ишон" оилавий корхонаси раҳбари Сухробжон Ёкубов. — Ўзим истиқомат қиладиган "Сарчашма" маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудидан замонавий ҳаммом қуришга оид бизнес режа тузиб банкка тақдим этдим. Тўғриси, бошида бироз қийинчиликлар ҳам бўлди, бироқ банк ходимлари кредит ажратиш борасидаги муаммони тезда ҳал қилиб, шу йилнинг феврал ойида 100 миллион сўм кредит беришди. Ҳозирда 5 нафар доимий иш ўрни яратиб, маҳалладошларимизга хизмат кўрсатыапмиз.

"Агробанк" АТБ бозор иқтисодиёти шaroитида барча соҳа ва тармоқларнинг изчил фаолияти юретишида фаол иштирок этмоқда. Ҳозирги кунда банкнинг умумий капитали 645 миллиард сўм, устав капитали эса 468 миллиард сўмни ташкил этди.

Ҳисобот санасига кўра, банкнинг кредит қўйилмалари 3 триллион 968 миллиард сўмни ташкил қилиб, жорий йилнинг 1 январига нисбатан 965 миллиард сўмга ёки 132 фоизга ўсди.

вис соҳасини ривожлантиришга 25 миллиард сўм кредит маблағлари йўналтирилди. Бундан ташқари, тадбиркор аёлларнинг истиқболли лойиҳаларини молиявий қўллаб-қувватлашга 36 миллиард сўм, оилавий тадбиркорлик ва ҳунармандчиликни кенгайтириш учун 6,6 миллиард сўм, касб-ҳунар коллежлари битирувчиларига 9,4 миллиард сўм кредитлар ажратилди.

Республикамизда фаол инвестиция сиёсати юритилиб, иқтисодиёт тармоқларини модернизация қилиш ва янгилаш бўйича изчил чора-тадбирлар амалга оширилаётган. "Агробанк" АТБ ҳам инвестициявий лойиҳаларни молиялаштиришга алоҳида эътибор қаратиб келмоқда. Молия муассасаси томонидан ҳисобот даврида ажратилган инвестицион кредитлар миқдори эса 198 миллиард сўмни ташкил этиб, белгиланган параметр ижроси таъминланди.

"Агробанк" АТБ ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича ишлаб чиқилган дастурларга мувофиқ молия муассасаси томонидан бу йил 719 лойиҳа учун 110,2 миллиард сўм, шундан 25 миллиард сўм банк кредитлари ҳисобига молиялаштирилган. Жумладан, саноат соҳасида 117 та (48,5 миллиард сўм), қишлоқ хўжалиғида 234 та (16,3 миллиард сўм) ва хизмат кўрсатиш йўналишида 368

мер хўжаликларини ривожлантириш мақсадида 175,3 миллиард сўм кредитлар ажратилди.

Бундан ташқари, банк томонидан қишлоқ хўжалиғи корхоналари, шу жумладан, фермер хўжаликларини қишлоқ хўжалик техникалари, агрегатлар ва эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга 109,9 миллиард сўм маблағ йўналтирилди. Ушбу маблағлар ҳисобига 686 ҳайдов ва чопик трактори, 305 комбайн, 70 пахта териш машинаси ҳамда 1008 тадан ортиқ турли қишлоқ хўжалиғи техникалари ва агрегатлар етказиб берилди.

Мухтасар айтганда, Президентимиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида юртимиз иқтисодиётини юксалтириш, аҳоли турмуш фаровонлигини янада яхшилашга қаратилган ислоҳотларда ва тадбиркор фермерлар учун хизмат қиладиган устувор вазифаларни амалга оширишда "Агробанк" АТБ ўзининг муносиб улушини қўшаверади.

**Хайрулла ХОЛТЎРАЕВ,
"Агробанк" АТБ матбуот хизмати
ходими**

На ота, на она меҳрини кўрмаётган набирам ҳозир шунақанги бетгачопар бўлдики, асти сўраманг! Насиҳатимни мутлақо қўлогига олмайди. Очиқ-соchiк кийинишга, пардоз-андозга ўч.

БЕПИСАН ДЎЛҚИ ОҚИБАТИ

Инсон зотининг меваси фарзанд, дейдилар. Меванинг ниҳоли эса оила аталмиш қўрғонга экилади, парвариш қилинади. Юртимизда инсонийликнинг гўзал сийрати, суратига эга бўлган, ниҳоллари бўй чўзиб, сара меваларидан бутун жамият баҳра олаётган, файзли хонадонларга ҳар қадамда дуч келамиз. Аммо, бу муқаддас даргоҳга, ота-оналик масъулиятига, болалар тарбиясига беписанд қараётганлар ва оқибатда, ноқобил фарзанд, нотинч оила, саргардон кексалик каби ижтимоий оғриқларнинг юзага келишига сабаб бўлаётганлар ҳам афсуски, орамизда учраб турибди.

“НЕВАРАМГА КУЧИМ ЕТМАЯТИ”

...Аёллар маслаҳат марказининг фаолиятини ўрганиш учун шаҳарларнинг бирига борганимизда бу ерга кириб келган олтимышлардан ошган онахон билан учрашдик. “Набирам отасиз ўсди. Қизимга турмуш қилгин, биттагина бола билан ўтасанми,” десам, “Сиз ҳам мен билан ўтдингиз-ку”, дея кўнмади. “Ишлаб, боламни боқаман”, деб хорижга чиқиб кетганига олти йил бўляпти. Ўшанда қизи тўртинчи синфда ўқирди. Ойига оздир-кўпдир пул жўнатиб туради. Келиб, қизингни тарбияси билан ўзинг шуғуллан, десам, келмаяпти. На ота, на она меҳрини кўрмаётган набирам ҳозир шунақанги бетгачопар бўлдики, асти сўраманг! Насиҳатимни мутлақо қўлогига олмайди. Очиқ-соchiк кийинишга, пардоз-андозга ўч. Ўқиш йўқ пайтдаям эрталаб чиқиб кетиб, алламаҳалда келади. Қизнинг тарбиясига бир ўзимнинг кучим етмай қолди. Маҳалладагиларнинг тавсияси билан, ночор қолганимдан, тизларга келдим, қандай маслаҳат берасизлар?”, деди бояқиш. Марказдагилар набирасини олиб келишини, тегишларга мутахассислар суҳбатлашиб, зарур йўл-йўриқлар кўрсатишини айтишганида: “Қайсарлиниб, келмаса-чи”, дея жавдирайди.

Аёллар маслаҳат маркази масъуллари телефон рақамини олиб, йўл-йўриғи билан қизни қақириб, суҳбатлашишга келишиб олишди...

САРГАРДОН ҚАРИЯНИНГ ИЗТИРОБЛАРИ

Тахририятимизга кириб келган бу одамнинг қиёфаси ҳамон кўз ўнгимда: узун бўйли, қотмадан келган қомати дол, ёши, назаримда, етмиш-етмиш бешларда эди...

— Ёдингизда бўлса, аввалги йили Мурувват уйига борганимизда ишхонангиз адресини сўрагандим. Шундан бери ҳузурингизга келиб, ичимдаги гапларимни тўкиб соламан, дердим, сира журъатим етмасди, — дея гап бошлади у. — Исми-шарифимни сўраманг. Мени шикоятчи, деб ҳам қабул қилманг. Экканини ўраётган

одамнинг армонларини қоғозга тушириб, мақола қилиб ёзсангиз, ҳаётим, хатоларим бошқаларга сабоқ бўлса...

Ўз даврида топармон-тутармон бўлганман. Давраларнинг тўрида юрардим. Оқила, сабрли, заковатда тенгсиз аёлим, икки ўғлим бор эди.

— Нега бу аҳволга тушдингиз? Ҳозир улар қаерда?

— Пулнинг кучига ишониб, кўнгил кўчаларида дарбадар кезиб, хотин

Яқинда ўғилларимдан дарак топиб, кидириб бордим. Шаҳарларнинг бирида мухташамгина хусусий дўкони бор экан. Иккисиниям кўрдим. Улар ҳам худди менга ўхшаб, қотмадан келган, бўйчан бўлишибди.

олиб, хотин қўйиб юрганимда аёлим болаларни боқиб учун ўзини ўтга-чўққа урибди. Тирикчилик кўйида Тошкент йўлида автоҳалокатга учраб, қаза қилибди. Унутиб юборган ўғилларим қотанинг қўлида улғайиб, каттагина савдогар бўлишибди. Улар мени танишмайдилар. Ахир, каттаси беш, кичиги бир ёшда эканида икки хонали уйни уларга ташлаб, бир аёлнинг ортидан бошқа шахарга кетиб қолгандим-да. Бу орада бошимдан не савдолар ўтмади, дейсиз. Бир неча марта уйландим. Аммо биринчи рафиқамдан бошқасидан меҳр топмадим. Ҳаётим шу қадар чалкашиб кетганки, бошқа фарзандим бор-йўқлигиниям билмайман... Кўнгил кўйида сарсон-саргардонликнинг

оқибати — охири, борар манзилим Мурувват уйи бўлди. Яхшиям, давлатимиз шундай масканларни яратиб қўйган экан!

Яқинда ўғилларимдан дарак топиб, кидириб бордим. Шаҳарларнинг бирида мухташамгина хусусий дўкони бор экан. Иккисиниям кўрдим. Улар ҳам худди менга ўхшаб, қотмадан келган, бўйчан бўлишибди. Кўз-қошлари онасиникига ўхшайди. Ўз болангизни қирқ-эллик йилда топсангиз, “сенинг отангман” деёлмасангиз, бундан оғир кўргулик бўлмас экан. Дўконга кирдим, атрофида айландим, уларни кузатдим. Харидор сифатида исмларини айтиб-айтиб қақирдим. Овозларини

лага, болаларига безътибор, беписанд қараётганлар ўқиб, хулоса чиқаришсин. Агар шундай хато йўлда юришган бўлса, вақтни бой бермай, оиласи олдида узрини айтсин! Хатосини тузатсин!

Мўйсафид (уни отахон дейишга тилингиз бормаиди) шу гапларни айтarkan, юзини ювиб тушаётган кўз ёшларини озгин, титроқ бармоқлари билан артиб, эшикка йўналди...

ЭККАНИНИ ЎРАЁТГАНЛАР

...Мен билган бу хонадонда тез-тез бақир-чақир овози чиқиб турарди. Жанжалга яқинлари, маҳалла-қўй аралашавериб, кўникиб ҳам кетишди. Икки ўғил, бир қиз шундай муҳитда улғайди.

Бугун каттагина ҳовли номуросалик ортидан учга бўлинган. Бир қисмида кексайган ота-она, қолган иккитасида икки ўғил оиласи билан истиқомат қилади. Энди жанжал икки хонадондан

чиқади. Она: “Анави жувонмарглари муросага келтириб қўйинглар”, деб одатдагидек қарганиб, қўшнилардан нажот излайди. “Ҳа энди булар экканини ўришяпти-да”, дейди уларни аввалдан билганлар. Маълум бўлишча, бу хонадон катталари ҳам ўз вақтида ота-онанинг маслаҳатига қўлоқ тутмаган, уларга беписанд муомала қилиб, кексаларни хору зор этган экан...

Бу уч ҳаётини мисол ҳар қандай одами ўйлантиради. Бундай ҳолатлар жамиятнинг оғриғи. Эндигина катта ҳаёт сари қадам қўйишга чоғланиб турган пайтида тарбияси издан чиқаётган қизнинг тақдирига ким айбдор? Яхшиларнинг ёрдами билан у ўзини топиб олишига ишонгимиз келади. Аммо қизига энг яқин сирдош, дўст бўладиган пайтида уни кекса онасига ташлаб, юртма-юрт кезаётган, олти йилда ҳам соғинмаётган аёлни фарзанд меҳридан ҳам ортқ яна қандай куч хорижда тутиб турибди экан? Бу — халқимизнинг бир неча минг йиллик қадриятларига, ўзбек аёли деган шаънига ҳиёнат эмасми?! Қизининг келгуси тақдири олдида юбораётган пуллари билан бир чақалик қадри йўқлигини англаб етмаган она, онами?!

Мўйсафиднинг қисмати-чи. Ахир ўзбек бу дунёда “болам” деб яшайди-ку! Оилага, фарзандга беписандликнинг қайтими оғир, жуда оғир, аммо адолатли бўлибди, дегинг келади-ю, тагин тилингни тишлайсан. Кеч бўлганида моғор босган виждони уйғонган бу кимсага ёрдам бергимиз келди. Аммо фарзандлари манзилни айтишни истамади. Ота бўлиш осон, оталик қилиш қийин, деганлари нақадар ҳақ экан. Орамизда фарзандлари бўла туриб, улар олдидаги оталик бурчини унутиб, арзимаган можаро ортидан қўйди-чиқдигача бораётганлар, (бунга баъзан “оммавий маданият” маконида йўғалаб, ўзини, ўзбеклигини унутиб, бетгачопар, рўзгор юритиш илмини ўрганмаган, каттага хурмат, кичикча иззатни унутган келинлар ҳам, афсуски, сабабчи бўлиб қолаётганлар) пули кўпайса, хотин устига хотин олаётганлар оиладек муқаддас даргоҳнинг қадрини шахсий ҳузур-ҳаловати йўлида поймол қилаётганлар унутмасинлар, эртага белдан қувват кетганда оила, фарзанд асқотади! Ундайларнинг қисмати юқоридаги мўйсафидникидек аянчли бўлиб қолаверади.

Хадичахон КАРИМОВА,
журналист

Энди бир нарса ҳақиқат: уларга борлигимни ошқор қилолмайман, болаларимни номусга қўёлмайман.

Авалло, гулдек оиламнинг қадрига етмаганим, ўз вақтида ёрдамимга муҳтож болаларимга қарамаганимнинг уволи урган мени! Оилам, болаларим борлигини кўра-била туриб, мени йўлдан урган аёлларни, ўзимни лаънатлаб ўтиб кетаман бу дунёдан. Мен туфайли ёш умри хазон бўлган аёлим, меҳру мурувватимдан маҳрум болаларим олдидаги қарзим жазосини қиёматда қандай адо этаман?! Зурриётларим бўла туриб, мени мангу манзиллигимга кимлар элтиб қўяркин?

Илтимос, шулар ҳақида ёзинг, Аллоҳ берган улуғ неъмат — ой-

Мамлакатимиз банк тизими халқро талабларга жавоб берадиган энг барқарор тизимлардан бири сифатида фаолият юритмоқда. Аҳолининг банкларга ишончи ортиб бориши эса фаолиятнинг янада тақомиллашувига, иқтисодий тизимнинг мустақамланишига хизмат қилмоқда.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида халқ билан янада яқин бўлиш, тадбиркорликка жалб қилиш орқали аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш, ҳудудларни иқтисодий-иқтисодий ривожлантириш, мамлакатимизда ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш мақсадида тижорат банклари олдига бир қатор вазифалар

зиммасига юксак масъулият ва вазифалар юклайди, — дейди "Ипотека-банк" АТИБ кредитлаш департаменти бошлиғи ўринбосари Фарҳод Иноятов. — Шундан келиб чиқиб, банкимиз томонидан кичик бизнес вакилларига 74,97 млрд. сўмлик микрокредитлар ажратилиб, белгиланган режа (72, 23 млрд. сўм) 2, 73 млрд. сўмга ёки 4 фоизга) ортиги билан бажарилди. 2016 йил шу даврига нисбатан ўсиш суръати 1,3 баробар бўлди. Аёллар тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш мақсадида 40,1 млрд. сўмлик кредитлар ажратилиб, белгиланган режа 1, 76 млрд. сўмга ёки 5 фоизга ошириб бажарилди.

Бундан ташқари, хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасини, оилавий тадбиркорлик ва хунармандчиликни ривожлан-

материаллар, шунингдек, аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш мақсадида филиаллардаги тадбиркорлар хонасида ва маҳалла фуқаролар йиғинларида ташкил қилинган маслаҳат марказлари 6 хил турдаги намунавий бизнес режалар билан таъминланди.

— Халқ ичига кириб бориш, аҳолининг тадбиркорлик қилиш режаларини амалга оширишда молиявий кўмак бериш, пировардида фуқароларимиз ишончини қозониш биз банк ходимларининг асосий вазифамиздир, — дейди "Ипотека-банк" АТИБ Тошкент вилоят филиали бошқарувчи ўринбосари Шухрат Курбанов. — Тадбиркорлик қилиш истагидаги оилага банк томонидан ажратиладиган имтиёзли кредит, аввало, шу хонадоннинг фаровонлигини оширади, оила

ИПОТЕКА BANK

Кредит ажратиш механизмининг соддалаштириш орқали кредитлашни жаддалаштириш мақсадида "Ипотека-банк" бошқаруви қарорига асосан "Тадбиркорлик субъектлари ва аҳолининг кенг қатламларига микрокредитлар ажратилиши бўйича вақтинчалик тартиб" тасдиқланди. Ушбу тартибга асосан аҳолига қуйидаги қўлай шартлар асосида кредитлар ажратилмоқда:

Томорқада қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш ва қайта ишлаш йўналишига 15 дан ортиқ, шаҳар жойларида эса 16 хилдан зиёд мақсадларга кредит ажратилади.

Лимон ва ёнғоқ меваларини етиштириш учун кредитлар бир йиллик имтиёзли давр билан 60 ойгача берилди.

Ж и с -

Фаровонлик йўлидаги ислохотлар

қўйди ва "Банклар энди халқимизни тадбиркорликка, ишбилармонликка ўргатиши ва шунга етаклаши лозим бўлади", деган фикрни илгари сурди.

— Мазкур вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида мамлакатимиз банк тизимида "Аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш" Дастури ишлаб чиқилди ва аҳоли ўртасида тадбиркорлик фаолияти, кредитлар турлари, уларни олиш тартиблари юзасидан тушунтириш ишлари йўлга қўйилди, — дейди Ипотека АТИБ жисмоний ҳамда юридик шахсларнинг тадбиркорлик фаолиятини кредитлаш бўлими бошлиғи Санжар Муродов.

— "Ипотека-банк" АТИБ томонидан ҳам юртимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш ҳамда қўллаб-қувватлаш, янги иш ўринлари яратиш, банк кредитларининг аҳолини барча қатламлари учун самарали хизмат кўрсатишини таъминлаш борасида тизимли ишлар олиб борилмоқда.

Банк филиалларининг масъул ходимлари жойларда 1032 дан ортиқ оилалар билан учрашиб, ажратилаётган кредитлар миқдори, шартлари, олиш тартиби, керакли ҳужжатлар ва тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш учун гаров воситалари ҳақида тушунчалар беришпти. Тадбиркорлик фаолиятини бошламоқчи бўлган юртдошларимизга ҳужжатларни тўғри тайёрлаш юзасидан зарур маслаҳатлар берилиб, тайёр кредит лойиҳаларни тақдим этилиб, қисқа муддатда расмийлаштириш юзасидан чоралар кўрилмоқда. Натижада кредит олиш, тадбиркорлик қилиш истагини билдирган 33 960 нафардан зиёд юртдошларимизнинг 22 477 нафарига 131,5 млрд. сўм имтиёзли кредит ажратилди.

— Бугунги кунда иқтисодий тизимнинг таянч соҳасига айланган кичик бизнесни ривожлантириш, иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш банк-молия тизими

тириш, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналарни молиявий қўллаб-қувватлаш мақсадида ажратиладиган кредитлар режаси ҳам ортиги билан бажарилди.

Касб-хунар коллежлари битирувчиларига тадбиркорлик лойиҳалари учун микрокредитлар ажратиш жорий йилнинг 1-чорагида 587,7 миллион сўмга ёки 7 фоизга ошириб бажарилди. Натижада 869 нафар коллеж битирувчилари иш билан таъминланди.

Бу йил тижорат банклари ходимлари юртдошларимиз хонадонларига кириб, уларни тадбиркорликка жалб қилиш юзасидан бевосита мулоқотлар ўтказмоқда. Бу йўналишда "Ипотека-банк"қа Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида 432 маҳалла бириктирилган эди. Мазкур маҳаллалардаги 341 032 хонадонда 1073 нафар меҳнат ёшидаги аҳоли сони аниқланди. Маҳаллаларга бириктирилган 735 нафар банк ходимлари томонидан бугунги кунгача барча хонадон аъзолари билан суҳбатлар ўтказилиб, савол-жавоб варақалари расмийлаштирилди.

Қорамолчилик, қўйчилик, эчкичилик, паррандачилик, баликчилик, қуёнчилик, асаларчилик ва уй шароитида тадбиркорлик қилиш афзалликлари акс эттирилган 26 мингдан зиёд тарқатма

аъзоларини иш билан таъминлайди.

О л м а л и қ ш а х р и Пиримқуллова кўчаси 54-ўйда истикомат қилувчи фуқаро Боиржон Қаршибоев металл буюмларга ишлов бериш бўйича тадбиркорлик фаолиятини кенгайтириш учун етарли сармоя кераклигини билдирган эди. Бу йигитга пайвандлаш ускуналари ҳамда турли металл маҳсулотлари сотиб олиш учун банк томонидан 10 млн. сўм кредит ажратилди. Темир панжаралар, темир дарвоза ва эшиклар ишлаб чиқараётган тадбиркор кўнига 50-60 минг сўм, ойига 1,5 млн. сўм даромад топапти. Чиноз туманидаги "Йўлтушган" маҳалласида истикомат қилувчи юртдошимиз Фарҳод Ибрагимов эса 0,6 сотих томорқасида иссиқхона ташкил қилиб лимон кўчатлари орасида помидор, бодиринг кўчатлари ва бошқа тўқсонбости экинлар етиштириб ойига 2 млн. сўм фойда кўрмоқда. Бу миқдоримиз ҳам тез орада етиштирган ҳосилини сотиш ҳисобидан иссиқхона учун ажратилган 15 млн. сўм кредитни қоплайди.

Жойларда аҳолига ажратилаётган кредит ва унга ҳисобланган фоиз тўловлари тушунарли бўлиши учун кредитни қайтариш жадвалини аннуитет усулида бир хил ойлик тўловлар кўринишида расмийлаштириш йўлга қўйилди.

М о н и й ш а х с - л а р н и н г т а д - б и р к о р л и к ф а о л и я т и учун энг кам иш ҳақининг 10 баробаригача миқдорда ажратиладиган микрокредитларни ўзларининг шахсий пластик карталарига тушириб берилди;

Жисмоний шахсларга тадбиркорлик фаолияти учун энг кам иш ҳақининг 30 баробаригача миқдорда ажратиладиган микрокредитлар маҳалла (қишлоқ) фуқаролари йиғинлари кафилик шартномаси таъминоти асосида расмийлаштирилади.

Айни пайтда ҳар бир вилоятда мавжуд қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини (қорамол, парранда, қўй-эчки, уруғ, кўчат) етказиб берувчи агрофирма ва фермер хўжаликлари рўйхати тузилган, аҳолига банкдан олинмаган кредит маблағларини йўналтириш бўйича уларнинг таклифлари тақдим қилинмоқда.

2017 йилда аҳолини тадбиркорликка жалб қилиш мақсадида "Ипотека-банк" АТИБ томонидан 400 млрд. сўмдан ортиқ пул маблағлари йўналтириш режалаштирилган.

Шу билан бир қаторда "Ипотека-банк"қа бириктирилган 356 маҳаллада 11753 нафар кам таъминланган оилалар мавжудлиги аниқланди. Банк ходимлари кам таъминланган 9708 оилага кириб, хонадон аъзолари билан ўтказилган суҳбат асосида 2017 йилнинг 25 апрель ҳолатига кўра, 1850 нафар шундай оилага қисқа вақт ичида жами 5 млрд. 335 млн. сўм кредит ажратилди.

Бугунги кунда кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш, уларни тадбиркорликка жалб қилиш бўйича маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ҳамкорликда банк томонидан маҳалла кафиликлари остида кредит маблағлари ажратилиши кенг йўлга қўйилмоқда.

"Ипотека-банк" АТИБ матбуот хизмати маълумотлари асосида тайёрланди.

Оила ва жамият

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газета

Обуна индекси — 176

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси, "Болалар ва оилаларни қўллаб-қувватлаш" ассоциацияси (Болалар жамғармаси) ва "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия фонди

Бош муҳаррир: Воҳид Луқмонов

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент — 100000. Амир Темур кўчаси 1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20, Котибият: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiat@mail.ru

Web-site: oila-va-jamiat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Буюртма Г — 526. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади — 7415. Баҳоси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти — 15:00 Топширилди — 15:00

Навбатчи муҳаррир: О. Жумабоев
Мусахҳах: С. Сайдалимов
Саҳифаловчи: А. Маликов

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди.

ISSN 2010-7609

1 2 3 4 5